

juli 1969
16e jaargang - Afl. nr. 2

1909 - 1969

Het bestuur van de Gildenkring „Het Kwartier van Oirschot” biedt aan H.M. Koningin Juliana zijn meest welgemeende gelukwensen en gevoelens van oprechte trouw en aanhankelijkheid bij Hare Majesteits 60ste verjaardag.

Van de redactie

Bijdragen voor de volgende aflevering (oktober) dienen uiterlijk op 13 september in het bezit te zijn van de redactie.

Foto's: er wordt nogmaals aan herinnerd dat foto's van overleden Gildebroeders kosteloos worden geplaatst; voor alle andere familie-aangelegenheden moet de cliché worden vergoed.

Losse nummers: na lezing niet wegwerpen, doch terug zenden naar de administratie, die in het bijzonder verlegen zit om afl. nr. 4 van 1968.

Gevonden: op de Kringdag te Hooge Mierde: zilveren insigne „St. Severus, R.K. Gildenbond“. Terug te bekomen bij de redactie.

Vragenrubriek: Een ieder die iets te weten wenst te komen, het Gildewezen betreffende, kan hier gerust vragen over inzenden aan de redactie; deze worden dan in het volgende nummer beantwoord.

LIEFDADIGHEIDSFESTIJN DER GILDEN VAN HET KWARTIER VAN OIRSCHOT

georganiseerd door de gilden St. Joris
en St. Sebastiaan te Hilvarenbeek op
zondag 31 aug. om 13.00 uur.

GROTE SCHIETWEDSTRIJDEN

op alle wapens, op het terrein nabij
het landgoed Annanina's rust aan de
Diessense weg.

TROMMEN EN VENDELEN

op het Vrijthof voor het gemeentehuis.

Boekbespreking: met ingang van dit nummer is hiervoor een rubriek geopend; de heer J. A. J. Becx bespreekt Archief St. Catharina-gilde Eindhoven, deel I en II.

„De Gildetrom“, driemaandelijks tijdschrift van de Kring „Het Kwartier van Oirschot“, aangesloten bij de Federatie van Noord-Brabantse Schuttersgilden.

Redactie: C. A. B. A. M. Schade, De Hooge Braaken, Moergestel, telefoon 04243-370.

Redactieraad: Het Kringbestuur van „Het Kwartier van Oirschot“.

Correspondenten: voor de Federatie: Math. E. M. van der Voort, Valklaan 6, Eindhoven

voor Oirschot: Th. A. van de Loo, Jan van Galenstraat 2, Oirschot

voor Peelland: Alph. G. M. Niessen, Veestraat 43, Helmond

voor Maasland: Jan Th. M. Toorians, Willibrordusstraat 4, Loon op Zand.

voor Het Land van Cuyk: G. H. Delahaye, Spoorstraat 101, Gennepe.

voor Kempenland: Math. E. M. van der Voort, Valklaan 6, Eindhoven.

Administratie: H. A. J. van Erve, Rootven 60, Moergestel, telefoon 04243-306.

Betalingen: Boerenleenbank te Hilvarenbeek; postrekening van de bank: 1079104.

Typografische verzorging: Drukkerij Harry Bek en Zn., Hoogstraat 5-7, Veghel, telefoon 04130-3411.

Particuliere abonnementen: f 3,— per jaar franco thuis.

(Advertenties: voor vier nummers f 25,— (1/8 pag.), f 50,— (1/4 pag.), f 100,— (1/2 pag.), f 200,— (1/1 pag.). Deze kunnen bij iedere aflevering ingaan.

Specialiteit
Brabantse
Koffietafels

★

Diners voor
gezelschappen
tot 700
personen

★

Gildehuis
St. Barbara

HOTEL KLEIN SPEYCK OISTERWIJK — TELEFOON 04242-2263

Ter gedachtenis aan onze administrateur M. A. P. Adriaansen

Met het zo betreurde heengaan van onze administrateur, Gildebroeder en Kringbestuurslid M. A. P. Adriaansen, heeft „De Gildetrom” een groot verlies geleden. Sinds de oprichting van ons blad in het najaar van 1954, gaf hij al zijn energie en toewijding aan een zaak, die naar zijn vurige mening voor het Brabantse Gildeleven van het allergrootste belang was: een eigen gildeblad, voor en door Gildebroeders van ons gewest, de zo broodnodige schakel tussen Kringbestuur en aangesloten gilden en tussen de gilden onderling.

Zijn hartewens, het abonnement op het blad, gekoppeld aan het gildelidmaatschap zoals dat bij de Boerenbond en vele andere verenigingen van formaat het geval is, mocht helaas niet in vervulling gaan, doch toch kon hij de voldoening smaken, dat vele gilden eigener beweging overgingen tot een collectief abonnement op het periodiek, wat hem zo na aan het hart lag. Daarbij was hij een trouw correspondent voor zijn eigen gilde St. Mauritius; er verscheen bijna geen Gildetrom, of er stond een bericht van zijn gilde in!

Persoonlijk heb ik het voorrecht gehad, vanaf het begin nauw met hem kunnen samenwerken en heb beslist mijn voordeel gedaan met zijn vele deskundige en vooral praktische adviezen en bemerkingen; samen werden wij ook in het Kringbestuur in het jaar 1953 verkozen en op de bestuurs- zowel als op de ledenvergaderingen, zaten wij altijd broederlijk naast elkaar, de administrateur en de redakteur!

De belangrijke en omvangrijke rol die de overledene in het Gildeleven heeft vervuld zal door zijn gildebroeders en zijn medebestuurders niet licht worden vergeten en de opgevallen plaats niet gemakkelijk bezet; toch zal er een nieuw Kringbestuurslid, een nieuwe administrateur, een nieuwe Hoofdman komen, want de tijd gaat voort; maar het zal niet eenvoudig zijn om mensen te vinden van dezelfde inslag en liefde voor het gildewezen, zoals hij deze beleefde en uit wist te dragen aan zijn mede-gildebroeders. Moge de grote Hoofdman zijn trouwe die naar loon naar werken geven.

Hij ruste in vrede.

SCHADE

De schutsgilden en onze tijd

De Boerenkrijg, zoals Hendrik Conscience die beschreven heeft, is feitelijk de laatste manifestatie van het schutsgilden in gewapend georganiseerd verband geweest, het Vlaams-Brabantse verzet tegen de binnenrukkende troepen der Franse Revolutie in de toen Oostenrijkse Nederlanden. Spotprenten uit die roerige periode vertonen ons de prelaat van de Norbertijnerabdij Tongerloogemijterd en met staf en zijdgeweer te paard, zoals deze Amplissimus Dominus zijn boeren met hun vuurroeren aanvoerde. Herinnert mogelijk hieraan nog, dat de schutsgilden in de Zuidelijke Nederlanden lange tijd niet het kleuriger wordende voorbeeld van hun noordelijke broeders gevolgd hebben en trouw bleven aan de blauwe kiel en het zwarte zijden petje, 'veldtenuue in vrede en oorlog'? Die boeren verdedigden toen Outer en Herd, zoals hun voorvaders het gedaan hadden. Merkwaardigerwijs vielen de Belgen daar op terug toen zij zich in 1830 tegen het Nederlandse gezag keerden en inderhaast een leger vormden, óók van vrij-schutters, bij welke gelegenheid zich ook Wallonië aldus uitdoste. Toen een hunner, Charles Rogier, in 1885 overleed, dekde die blauwe kiel met de statierok van minsiter zijn lijk.

Men zou zich kunnen afvragen, welke betekenis onze schutsgilden in de tegenwoordig tijd (nog) hebben. Die vraag is al beantwoord in de jaren '30 door enkele Brabanders, die maatschappelijk gezien buiten het gildewezen, zoals zich dat toen openbaarde, stonden. Zij zagen een waardevol element in

de roerende trouw van enkele honderden gewestgenoten aan de oude zeden bij alle veranderingen, welke zich in die tijd al aan onze provincie voltrokken. Het hoorde bij Brabants bewustwording. Mr. Edm. de Haes te Eindhoven (thans Deventer) en de heer Jan van de Mortel te Vught, later gesecondeerd door Jhr. mr. R. van Rijckevorsel te Berlicum toonden daar besef voor te hebben en zij hebben hier en daar andere voortrekkers meegekregen. Zij bestudeerden de geschiedenis van de schutsgilden, zoals die, vaak min of meer sluimerend of nog slechts in naam vooral, in Midden- en Oost-Brabant bestonden. Zij ontdekten, dat er te veel al verdwenen waren, anderen tot niet veel beter dan een soort gezelligheidsvereniging verworden; bovendien verouderden die gilden, jong bloed kwam er maar zelden in. Gildeschatten aan zilver - enige jaren geleden ontdekte de Eindhovense antiquair Dirven in Engeland een koningsschild, fraai opgemaakt op een kardoes, van een uitgestorven gilde van zijn woonplaats - en ook aan documenten gingen verloren om van de vaak eeuwenoude vendels met hun aandoenlijke heiligenvoorstellingen in volkskunst nog te zwijgen.

Stijl was zeldzaam geworden, even zeldzaam als de geklede jas, die tot dan toe de plechtige dracht van de beste gilden gebleven was en die voor de oudere gildebroeders nog geen modern equivalent gekregen heeft, als ook zij tenminste niet een zeventiende- of achttiende eeuwse uniform hebben aange-trokken.

Stijl, ja. Een begrip, dat in discrediet dreigt te geraken bij gebrek aan inzicht. Stijl in uiterlijk en ook innerlijk. De gilden mogen

dan ontstaan zijn uit een weerbaarheidsge-dachte - 'milice de village', zo vatte een Frans journalist het samen, toen wij jaren geleden eens trachtten hem uit te leggen wat een gilde bij ons is -, zij beoogden tevens het oude ridderideaal onder de boeren en burgers gestalte te geven. Vandaar mede, dat sommige gilden op hun teerdag een brooduitdeling voor de armen hielden, al dan niet uit de pachtpenningen van vastgoed in gildebezit. Politie en staand leger hebben de beschuttende taak van de gilden overge-nomen en men zou kunnen zeggen, dat so-ciale voorzieningen weduwen en wezen en armen wel bedenken maar waarom zou, zelfs nu, een gilde-hoogtijdag niet een gelegenheid kunnen zijn om (via de pastoor) bij gezin-nen van de altijd aanwezige stille-armen een of ander feestgebak te laten bezorgen?

Dit is dus een werkzaamheid naar buiten en dan zonder show-element, dat het gilde-verschijnsel kenmerkt. Men begripe ons goed: wij beschouwen juist dit element als een voorwaarde voor het waardig naar buiten treden van een gilde. Een corporatie dient ook in haar uiterlijk blijk te geven vast te houden aan waardevolle tradities en er niet zo-maar bij te lopen in de onpersoonlijke kledij van de tegenwoordige tijd. Wij weten ook dat daar anders over gedacht wordt en dat met name Antoon Coolen destijds er niet veel voor voelde. Toch zien wij juist in dit kleurig en vaardig en behendig optreden een blijk van niet te willen meegetrokken worden in de ook geestelijke kleurloosheid. Als het gilde uittekert openbaart het door zijn ver-schijning de oude gezagsgetrouwheid, open-baart het discipline, openbaart het nauwkeu-righeid in de wapenhandel en zwier in het vendelen, dat nog altijd gebeurt volgens de eeuwenoude figuren, zoals in sommige Ita-liaanse steden (Siena) naar analogie van de landsknechten van weleer in de kwartiers-vendels van heden gepraktiseerd wordt.

Romantiek? Ja zeker, en waarom niet? Onze veelal eenvoudige gewestgenoten zijn in uiterlijk 'niets' als zij in hun gewone kleeragie door het dorp lopen en zij zijn 'alles', wan-neer zij het gildelokostuum dragen en in goede marsorde voortschrijden achter hun banier en terwijl de heen en weer zwenkende stan-daardruiter ruim haan maakt bij het dof ge-rommel van de echte gildetrommen, **niet** bij de marstrommen, die een fanfare-element zijn, dat de gilden even vreemd behoort te blijven als de tambour-amitre, waarmee som-mige gilden bezig zijn in de kop van de stoet ten onrechte de drumband te imiteren. Zoiets hebben zij toch niet nodig.

In de Brabantse vestingsteden zijn die gil-den verdwenen, al hield ruim een eeuw gele-den een weerbaarheidskorps van de Bossche notabelen nog vast aan de gildekoninklijke waardigheid met bijbehorende attributen. In de open-steden leven zij gelukkig nog even-zeer als op de dorpen; Tilburg en Eindhoven zijn er voorbeelden van. Wie het nooit gezien heeft, behoeft de foto's van Martien Coppens van die karakteristieke koppen maar eens te beschouwen om te ervaren, hoe goed die onder muts, baret of gepluimde hoed hun

herkomst van op zijn tijd militant boer of ambachtsman eer bewijzen; twee cate-gorieën waarop vanouds de burgerlijke en de kerkelijke overheid staat kon maken. Zonder hen, hun waardigheid en hun zwier, zijn een processie, een dorps- of buurtfeest ondenkbaar geworden. Ook de gilden dragen op die manier bij tot de bewoonbaarheid van een gemeenschap, die al te veel bezig is weg te zakken in de passiviteit van haar ontspanning, zoals de harmonieën en het amateurto-neel al bezig zijn te ondervinden. Vandaar dat, zoals deze verenigingen hun concours en hun wedstrijd hebben om de prestatie-prikkel te scherpen, het mededingingsrele-ment in de kringgildedagen een goede bij-drage is tot het levend houden van waardig-heid en behendigheid beide, en daarmee tot het verhogen van het besef van eigen-waarde in de deelnemers.

Waalre,

S. H. A. M. Zoetmulder

(uit: Brabantia, 1964, p. 15—16)

Stralende kringdag in Hooge Mierde

„Laten wij proberen om ook vanuit inze Gilden te komen tot een verbroedering met onze medemensen over de gehele wereld: met dit als inzet heeft het bestaan van de Gilden, vooral ook in deze tijd, zeer veel be-tekenis”, schrijft Burgemeester Meys van Hooge- en Lage Mierde in zijn voorwoord in het programmaboekje voor de Kringdag 1969, georganiseerd door de Gilden St. Joris en St. Ambrosius te Hooge Mierde.

Het was stralend zomerweer, toen uit alle delen van ons gewest de gildebroeders naar Hooge Mierde stroomden, om daar de jaar-lijkse Kringdag te vieren. Velen, waaronder het Kringbestuur, woonden tevoren reeds de H. Mis bij, gedurende welke Pater van Heus-den een uitzonderlijk mooie en toepasselijke predikatie hield, waaruit bleek, dat hij zich veelmoeite had gegeven zich in het zo rijke Gildeleven te verplaatsen; wél zijn wij ge-wend, dat de priester, die de Gildemis op-draagt, een hartelijk woord tot de Gildebroe-ders richt, maar een zo voorbereide en door-dachte preek hadden wij nog nooit gehoord! Na de koffietafel in café-Gildehuis „De Bijen-korf”, ontving de burgemeester met mevrouw Meys de keizers, koningen en hoofdlieden, alsmede het Kringbestuur en verschillende genodigden, waaronder zelfs een paar Brit-ten! Hij sprak het gezelschap op de hem eigen eenvoudige en hartelijke wijze toe, waarop voorzitter van Erve antwoordde en mevrouw bloemen aanbood, waarna Willem Luyten, de Oud-Kringvoorzitter en Eere-lid, er een schepje op deed en onder donderend applaus verklaarde minstens weer tien jaren onverdroten verder te gaan, na in mei op luisterrijke wijze zijn gouden lidmaatschap van St. Joris te hebben gevierd, tegelijk met zijn 80ste levensjaar!

Tegen tweeën begon de kleurrijke stoet (34 gilden) van honderden meters lang, vooraf

gegaan door de vrolijk spelende Harmonie Sirena, naar het feestterrein te trekken, waarbij verschillenden het afpikten door de hitte! Na de altijd weer indrukwekkende opmars van de Gilden naar de tribune, onder leiding van de heer Scheffers, spraken de burgemeester, de voorzitter, de oud-voorzitter en de Federatie-voorzitter Jhr. Mr. J. J. Smits van Oyen, Burgemeester van Nuenen, terwijl wij bij de genodigden in het bijzonder opmerkten de heren Karel Vermeeren en Math. van der Voort, resp. voorzitter en secretaris van de Kring Kempenland, alsmede de bekende Gildemoeder mevrouw Boon-van Kol uit Eindhoven.

Vóór het brengen van de Vendelgroet aan de autoriteiten, herdacht de heer Scheffers ontroerd de tamboer Jan van de Wouw (St. Sebastiaan en Barbara, Moergestel) en zijn eigen zoon de vendelier Franz, (St. Dionysius, Tilburg) welke jonge en veelbelovende gildebreeders kort na elkaar ten offer vielen aan het wegverkeer; de grootste vendelgroet welke nu volgde, was ook ter hunner nagedachtenis, waarop het Wilhelmus toepasselijker klonk dan ooit! Hiermede eindigde het officiële gedeelte en namen de wedstrijden een aanvang, waarvan hierbij de uitslagen:

OPTOCHT:

Mooiste geheel gecostumeerde gilden: O.L. Vrouwe-Broederschap, Oirschot.

Mooiste geheel on gecostumeerde gilden: 1 St. Willibrordus, Alphen; 2 St. Dionysius, Tilburg; 3 St. Sebastiaan en Barbara, Moergestel.

Mooiste geheel gilden met drumband: St. Joris, Hoogeloon.

Schoonst uitgebeelde patroonheilige: St. Sebastiaan en Barbara, Moergestel.

Schoonste nar: St. Sebastiaan, Hilvarenbeek.

Beste standaardrijder: 1 St. Willibrordus, Alphen; 2 St. Joris, Tilburg.

VAANDELS EN STANDAARDS:

Best onderhouden gildevaandel van vóór 1945: St. Dionysius, Tilburg. Mooiste gildevaandel na 1945: St. Joris, Oirschot. Best onderhouden standaard: St. Sebastiaan, Tilburg.

GILDEZILVER:

Best onderhouden gildezilver: St. Sebastiaan, Westelbeers. Best geschakeld koningszilver: St. Joris, Hilvarenbeek. Mooiste koningsschild na 1945: St. Barbara, Oirschot.

STANDAARDRIJDEN OP HET TERREIN:

1 St. Willibrordus, Alphen; 2 St. Joris, Moergestel; 3 St. Sebastiaan, Westelbeers.

VENDELEN:

Klasse A: 1 A. Michelbrink, Hulsel; 2 J. de Brouwer, St. Sebastiaan, Diessen.

Klasse B: 1 J. v. Rooij, St. Sebastiaan, Hoogeloon; 2 A. Plasmans, St. Sebastiaan, Diessen; 3 W. Bruurs, St. Sebastiaan, Diessen.

Klasse C: 1 H. Oomen, St. Willibrordus, Alphen; en W. Sloot, O.L.Vr. Broederschap, Oirschot; 2 W. Vermeulen, St. Brigida, Netersel, en A. v. Broekhoven, St. Mauritius, Goirle; 3 J. v. Rooij, St. Joris, Hoogeloon en A. Huijben, St. Willibrordus, Alphen.

Groepsvendelen: 1 St. Sebastiaan, Diessen; 2 St. Willibrordus, Alphen; 3 St. Lambertus, Vessem.

TROMMEN:

Groepstrommen op gildetrom: 1 St. Brigida, Netersel; 2 St. Willibrordus, Alphen.

Marsslaan en roffelen op gildetrom: 1 Th. Franken, St. Joris, Oirschot; 2 P. Reniers, St. Brigida, Netersel.

Marsslaan en roffelen op muziektrom voor junioren: 1 W. v. d. Pas, St. Sebastiaan, Hoogeloon; 2 G. Hendriks, St. Joris, Hoogeloon; 3 H. Mollen, St. Joris, Hoogeloon.

Beste drumband: 1 St. Willibrordus, Wintelre; 2 St. Joris, Hoogeloon.

Groepstrommen op muziektrom: St. Brigida, Netersel.

GILDEDANSEN: O.L. Vrouwe-Broederschap, Oirschot.

SCHIETWEDSTRIJDEN:

Handboog op wip: Korps: St. Sebastiaan, Lage-Mierde; Koningskruis: H. v. Stokkum, St. Sebastiaan, Lage-Mierde; Kampioen: F. van Riel, St. Sebastiaan, Diessen.

Kruisboog op wip: Korps: 1 St. Joris, Oirschot; 2 St. Joris, Middelbeers; 3 St. Sebastiaan, Oirschot; Koningskruis: Jos Aarts, St. Joris, Middelbeers; Kampioen: M. van Loon, St. Joris, Oirschot.

Handboog op doel: Korps: St. Willibrordus, Casteren; Koningskruis: G. Liebrechts, St. Willibrordus, Casteren; Kampioen: G. Liebrechts, St. Willibrordus, Casteren.

Kruisboog op doel: Korps: St. Joris, Tilburg; Koningskruis: H. v. Lieshout, St. Joris, Tilburg; Kampioen: H. v. Lieshout, St. Joris, Tilburg.

Geweër: Korps: 1, 2 en 3 St. Mauritius, Goirle; Koningskruis: C. Santegeeds, St. Mauritius, Goirle; Kampioen: A. Rijnen, St. Mauritius, Goirle.

Personele prijzen:

Handboog op wip: 1 J. Huijben, St. Willibrordus, Alphen; 2 B. Kramer, St. Sebastiaan, Lage-Mierde; 3 W. Dirks, St. Sebastiaan, Lage-Mierde.

Handboog op doel: 1 A. v. Lieshout, St. Sebastiaan, Westelbeers; 2 H. v. Lieshout, St. Sebastiaan, Westelbeers; 3 W. v. d. Sande, St. Sebastiaan, Westelbeers.

Kruisboog op wip: 1 F. v. d. Pas, St. Sebastiaan, Hoogeloon; 2 P. v. d. Pas, St. Sebastiaan, Hoogeloon; 3 M. v. Loon, St. Joris, Oirschot; 4 A. Vondervoort, St. Joris, Oirschot; 5 Jos Aarts, St. Joris, Oostelbeers; 6 W. v. d. Biggelaar, St. Sebastiaan, Oirschot.

Kruisboog op doel: 1 A. v. Puijenbroek, St. Joris, Goirle; 2 H. v. Lieshout, St. Joris, Tilburg; 3 P. Driesser, St. Joris, Hilvarenbeek.

Geweër: 1. C. Hollanders, St. Mauritius, Goirle; 2 L. Passier, St. Dionysius, Tilburg; 3 J. Stootsma, St. Willibrordus, Wintelre; 4 J. de ong, St. Lambertus, Vessem.

Overdracht opbrengst LIEFDADIGHEIDSFESTIJN 1968

Gewapend met een enorme zak vol zilveren guldens, Gildebreeders offeren immers altijd met zilver, togen enige leden van het Kringbestuur, onder aanvoering van de voorzitter, naar Lage Mierde, waar de echtgenote van burgemeester Meys het gezelschap ontving in de raadzaal, welwillend voor dit doel door haar gemaal afgestaan.

In aanwezigheid van verschillende afgevaardigden van de „R.K. Oudervereniging voor het Zorgenkind“, alsmede de Hoofdliden van de gilden uit Hooge- en Lage Mierde, Hulsel en Reusel, heette mevrouw in haar hoedanigheid van dagelijks bestuurslid van

de afdeling „De Kempen“, de aanwezigen hartelijk welkom en lichtte het doel en de werkwijze van haar vereniging op heldere wijze toe, waarbij zij haar enthousiasme voor dit mooie werk niet onder stoelen of banken stak; hierop hield voorzitter van Erve een hartelijke speech, vertelde over het welslagen van het liefdadigheidsfestijn der gilden in 1968 te Oirschot, en kwam voor de dag met de opbrengst, een zak met duizend zilveren guldens, welke penningmeester Abrahams met een meesterlijke zwaai vóór mevrouw Meys op tafel deponeerde, onder luid applaus van het gezelschap. Mevrouw en haar

bestuursleden waren duidelijk verrast en verheugd met deze bijzondere gave, welke kwartje voor kwartje door de gildebroeders bijeen geschoten was; alleen keken zij ietwat schichtig naar de enorme zak: dat had Jan Abrahams voorzien en hij toverde een bankbiljet van dezelfde waarde tevoorschijn, welke mevrouw min of meer opgelucht met graagte accepteerde in ruil voor de buil met zilverlingen; nadien werd nog onder het genot van koffie en sigaren genoeglijk nage-

praat, waarbij mevrouw Meys voorzichtig suggereerde dat er misschien in 1969 weer een nieuw concours zou kunnen worden gehouden, waarop de voorzitter ondoorgronde-lijk de andere kant uit keek! Al bij al een vruchtbare avond in de goed egildesfeer, welke door mevrouw gesloten werd met hartelijke woorden van dank aan alle aanwezigen en in het bijzonder aan haar echtgenoot, voor het lenen van de raadzaal! Het Zorgen-kind is er goed mede.
Red.

175ste lezing van Jan van de Mortel

Ja, Gildebroeders het is niet te geloven, doch Jan van de Mortel, tamboer en staande deken bij St. Catharina, Vught, zag kans in 24 jaren liefst 175 keren het spreekgestoelte te beklimmen, om voor zijn gildebroeders en vele vrienden en belangstellenden, waartoe hij ook onze Koninklijke Familie mag rekenen te getuigen van zijn grote liefde en kennis van het Gildeleven in verleden, heden en vooral niet te vergeten de toekomst! Ook nu weer, op 28 maart bij het 35e lustrum, kwam hij als vanouds voor de dag met groot enthousiasme, duidelijke, gedegen kennis van zaken en een intense overtuiging, die vaak aan het ontroerende raakte en zijn gehoor ademloos deed luisteren. Ditmaal sprak hij

voor de leden, donateurs en genodigden van zijn eigen Gilde St. Catharina, na te zijn ingeleid door de Hoofdman Harry Schuurmans in aanwezigheid van de Koning, de heer van der Sande, secretaris Carolus Bayens en lid van de gildeoverheid Schmit.

In de behoorlijk gevulde Gildekamer van café Modern, zagen wij onder de aanwezigen oud-gemeente-secretaris Quaadvliet, de Kringvoorzitter Oirschot, de heer van Erve en enige bestuursleden van het Gilde St. Barbara. In het zaaltje was een hoogst belangwekkende tentoonstelling ingericht op het Gildeleven betrekking hebbend, buitengewoon aantrekkelijk gerangschikt en met grote zorg samengesteld: jammer dat er zo weinig tijd

Jan van de Mortel, zoals velen hem kennen, in zijn karakteristieke spreekhouding.

(Foto: Paul Krijnen, Vught)

was, om alles goed te bezien: alleen gedurende de pauze en even na de lezing, daar de broeders van St. Catharina, blijkbaar zuinig op hun spullen, de zaken spoedig begonnen in te pakken! Gedurende de lezing zelf, waarin een bonte reeks van gildegebeurtenissen, gebruiken en gewoonten, elkaar op levendige wijze afwisselden, waarbij spreker, vooral als hij over H.M. de Koningin sprak met betrekking tot de Gildebroeders, zijn emotie nauwelijks meester kon blijven, bekreep ons het onrustige idee, dat de schat van gegevens en kennis van het Gildeleven die spr.

duidelijk bezat, toch nodig op papier moest worden gezet, teneinde deze voor het nageslacht veilig te stellen, hetgeen na afloop velen beaamden, doch de drager van de Zilveren Anjer van Z.K.H. Prins Bernhard liet zich niet in de kaart kijken: wèl vertelde hij dat hij bij zijn 100ste lezing in 1958 van de Gildemannen van St. Barbara Dinther, een zilveren schild ontving met de daarin gegraveerde woorden:

„Oprecht was zijn toon —
Dies' zilver zijn loon”

Daarmede is alles gezegd!

Brabants Gildezilver VIII

DRS. W. H. TH. KNIPPENBERG

(vervolg van „Brabants Gildezilver VI”, jaargang 1968, p. 61)

Hilvarenbeek

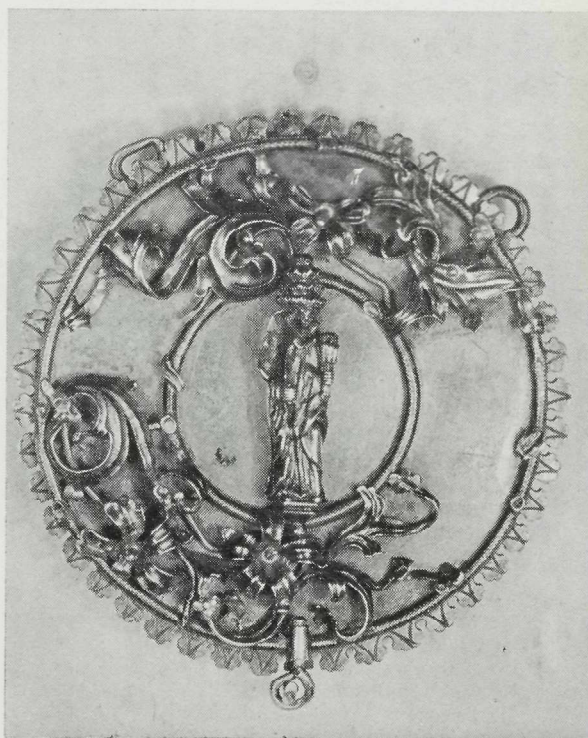
2. Sint-Sebastiaangilde

Al dateert het oudste koningsschild uit 1561 en wordt het altaar van St. Sebastiaan eerst in 1548 genoemd (Schutjes IV, 614), het gilde zelf dateert waarschijnlijk evenals dat van St. Joris uit de tweede helft van de 15de eeuw.

De kaart van 14 jan. 1713 was overgenomen van het gilde „S. Sebastiaan binnen Loven (= Leuven) als Hoofd van alle Gulden van Brabant, alwaar ook de andere drie Hoofdsteden Antwerpen, Brussel, 's-Hertogenbosch ende 't Land van Mechelen bij appel komen” (art. 26).

Het gildeboek bevat o.a. in 1877 een inventarisatie van de dan aanwezige koningsschilden; dit lijstje is later aangevuld met de schilden van 1900, 1926, 1948 en 1960. In 1877 was ook nog aanwezig het **patroonschild**: „H. Sebastianus in goud, met zilver omkranst, hangende op de borst” (cf. Jolles I, 192; II, 11). Uit een latere notitie in het kasboek blijkt echter: „Verkocht den 7 April 1907 de borstschild voor den prijs van f 300,—”. Een antieke patroonsplaat uit Hilvarenbeek zou in 1907 via een tussenpersoon in de verzameling zijn gekomen van de heer F. Claes te Antwerpen; deze, in 1860 geboren, was al vanaf 1880 begonnen met een eigen museum, waarvoor hij talrijke gildestukken uit Nederland wist te verwerven. Alle voorwerpen uit dit privé-museum „De Gulden Spoor” werden na zijn overlijden in 1933 publiek verkocht. Een borstschild van Hilvarenbeek werd toen aangekocht voor 1000 B.Frs. en in 1939 geschonken aan het Antwerpse museum Vleeshuis, waar het nu nog berust. Het is een zware ronde zilveren plaat met uitgebekte rand; in het midden staat een volplastisch zilveren verguld beeldje van een patroonheilige op een consoltje en onder een drievoudige **kroon** of overkapping; daar om heen een brede boord met los loofwerk en bloemen. Het stuk, dat een diameter heeft van 10 cm, weegt volgens een inscriptie op de achterzijde „XX lot” (lot =

loot = gewicht). De Catalogo van het Museum Vleeshuis (dl. VII, Edelsmeedwerk, ca. 1960, nr. 123) noemt het: „beeldje van H. Adrianus (?)”. Ca. 1500. Volgens traditie afkomstig van **Hilvarenbeek**.” Het beeldje is echter waarschijnlijk tóch een afbeelding van **St. Sebastiaan** vanwege de bundel pijlen in zijn linkerhand en de handboog in zijn rechterhand! Overigens is niet St. Adrianus maar St. Petrus de patroon van de parochiekerk van Hilvarenbeek.

Copyright A. C. L. Brussel
Oud patroonsschild van het St. Sebastiaangilde te Hilvarenbeek.
(Museum Vleeshuis Antwerpen)

Het **nieuwe** ronde **patroonsschild** dateert uit het bewuste jaar 1907; het heeft als merken I (= inlands zilver) en M.G (M. Gezel, Utrecht 1903—1912); de tekst „Gilde van Sint Sebastiaan 1907 tot Hilvarenbeek” van dit ronde schild staat in een band rond de gegraveerde voorstelling van **Sint Sebastiaan**. Tot het gildezilver behoort ook een door Jolles niet vermelde zilveren wijnbeker, 97 mm hoog. Op deze **gildebeker** staat: „Deesen beeker vereert aan de Gilde van S: Sebastiaan tot H: Beek door H:W:G Heer P. W. De Schmeling Raat ende Rentmeester Generaal over de Meyery van S:Bosch 29 sept: 1763” en het gegraveerde familiewapen: (in blauw) een (gouden) zon, waaruit drie (gouden) bliksemschichten komen in de vorm van een gaffel. Het koningsschild uit 1763 is van dezelfde datum! De beker is gemerkt met een zespuntige ster in een gekroond schild, het meesterteken van de bekende Bossche zilversmid Theodoor van Berckel (Crooy nr. 125: vanaf 1734). Over Philip Willem de Schmeling, die lange tijd te Hilvarenbeek heeft gewoond, verschaft de heer J. Becx nog de volgende inlichtingen: van 1745 tot 1782 was hij raad en rentmeester-generaal der domeinen in de Stad en Meierij van 's-Hertogenbosch, maar als ambtenaar in Staatse dienst was hij een weinig sympathieke figuur.

Koningschilden

Het oudste schild luidt: „Dat D(ominus) Cornelis de Palude Rex Sagittariorum Anno 1561” (=Geschenk van Eerwaarde Heer Cornelis van den Broek, Koning van de boogschutters in het jaar 1561); ook zijn familiewapen is afgebeeld (Jolles I, 192). De zelfde rector Cornelis van den Broek schonk in 1571 een schild aan het Sint-Jorisgilde (De Gildetrom 1968 pag. 42). Volgens mededeling van de heer J. Becx is onlangs in de parochiekerk van Hilvarenbeek diens grafzerk te voorschijn gekomen met hetzelfde wapen (een gegolfde faas, vergezeld van 2 + 1 rad) en het opschrift: Hic est sepultus Cornelius Paludanus rector S. Georgii et D.D. vicarius 60 annis obiit 1617 28 April (= Hier ligt begraven Cornelis van den Broek, rector van het St. Joristaar en gedurende 60 jaren vicarius, overleed 28 april 1617).

Een daarop volgend schild is van Lambrecht Corneles 1595”. Deze liet op zijn schild een arend met gespreide vleugels en een vlasplant (?) graveren; misschien mag hierbij verwezen worden naar art. 13 van het latere reglement uit 1877: „de keizer schenkt een zilveren arend van tenminste f 25,—” in plaats van een zilveren schild van tenminste f 5,—.

Tot de **16de eeuw** behoort misschien als derde schild: „I.N.V.A.” (dit is naar de veronderstelling van de heer J. Becx mogelijk: Jan Nijssen Van Arendonck, de zoon van (Dio) niks Janssens Van Arendonck, die genoemd wordt in Jolles I, 188); afb. wapen met een beek, waarboven twee takjes, die tesamen drie ronde vruchtjes dragen (vgl. het oudste schependomszegel van Hilvarenbeek).

Uit de **17e eeuw** is een opvallend grote reeks

van 15 schilden bewaard; het door Jolles en de inventarislijst van 1877 genoemde schild van P. Ariens 1610 werd niet meer aangetroffen en zou volgens inlichtingen van het gilde reeds in 1953 (Kringdag) verloren zijn geraakt. Vijf van deze schilden zijn niet gedateerd en de meeste zijn evenals die uit de 16e eeuw niet gemerkt.

1609 monogram P M A (? = P. M. Ariens?) en „H.B.” (= HilvarenBeek); afb. bemande huifkar met een paard.

1615 „Thomas Wouters Coninck” en „H.B.” (= HilvarenBeek); afb. bemande huifkar met een paard.

ca. 1620 „Jan Wilm Nouwen”; afb. meesterteken tussen I (= Jan) en W (= Wilm). ca. 1620 „+ Servaes + Mathysen”; afb. onder een golvende banderol twee hooivorken gekruist achter een hooiopper.

ca. 1624 „Jan Dierck Tielmans”; afb. St. Sebastiaan en een kroon op een kleine standaard.

1626 „Jan Peeter Tieleman”; afb. lange tweewielige hooiwagen met een bereden paard en een kroon op een kleine standaard. Merk: drie horizontale blokjes op een schild, het meesterteken van de Bossche zilversmid Geraert Habraken (Crooy nr. 55: vanaf 1624).

1628 „Sebastiaan Wouters”; afb. dezelfde hooiwagen als in 1626 en een handboog met een pijl. Merk: idem als op 't schild van 1626. 1642 „Peeter Ooms”; afb. een plant. 1642: „Jan van Bicht”; afb. St. Sebastiaan en een gekroonde hamer (cf. De Gildetrom 1968, 43: meesterteken van de plaatselijke smid Ketelaar).

1640.1646 „Antonie Sebastiansen Koninck” waarschijnlijk de zoon van Sebastiaan Wouters (1628); afb. op dit vrij groot genopt schild: een hangend gevierendeeld schild met een haam, een priem, een tang en een hamer (hoefsmid) en tevens een handboog met een pijl.

ca. 1645 „Tielman Willemse”; afb. ploeg, getrokken door twee paarden.

1654 „Wouter Claes Naeykens Coninck tot Hilverenbeek”; afb. gildehoed (koningshoed?) met veer. Merk (afgesleten): bloempje van de Bossche zilversmid Aert van Muers (Crooy nr. 62: vanaf 1637).

1642. 1657 „Anthonis Henrickx van den Kieboom koninck...”; afb. gildehoed met veer, geflankeerd door twee papegaaien (dubbelskoning).

ca. 1660 „Wouter van Roovaert Coninck tot Hilveren-Beeck”; afb. twee gekruiste handbogen. Merken: hand (Antwerpen 17de eeuw), gekroonde D (ca. 1660) en meesterteken B in ovaal (onbekend). Nota: in de tweede helft van de 17e eeuw woonde een Wouter van Roevert in de Paardenstraat (de Brouwer 1947, 67).

1671 „Jan Van De KeijBoom Keijser Geschooten”; afb. twee gekruiste handbogen.

Van de zeven schilden uit de **18e eeuw** zijn er slechts twee niet gemerkt, terwijl op het schild van 1700 de merken bijna geheel zijn verdwenen bij het doorboren en vasthechten van het schild.

1700 „M.H.I.(oncker) Rosier van Brecht de

Dommelbergh.....koninck....." (zie Jolles I 193; vgl. Brab. Leeuw, 17, 1968, 32); afb. schild met naar rechts klimmende leeuw voor een geruite band, terwijl het schild geflankeerd wordt door twee handbogen.

1711 „Jan Malens Koninck..."; afb. schutsboom, boog en pijl.

1731 „I.V. Dijk. C. Nuytens (zijn huisvrouw?). Koninck..."; afb. op hartvormig schild een vrouwefiguur met een vlammenhart in haar rechterhand. Merk: R.A.R. (= Rutgerus Antonius Raaben, 's-Hertogenbosch vanaf 1712; Crooy nr. 122).

1750 „Koningh P. Naykens en C. D. Leu syn H(uys) Vrou..."; afb. vogel op schutsboom.

1763 „Johannes Despa Konink... 29 September 1763" (vgl. de op dezelfde datum geschonken gildebeker!); afb. hopranken, man op biervat en man bij tweede vat. Merk: (bij doorboring beschadigd): waarschijnlijk W(G) van Wijnandus Greven, 's-Hertogenbosch, vanaf 1760 (Crooy nr. 144).

1784 „Cornelis Sebreghs Koning..."; afb. op dit grote en fraai gegraveerde schild: onder een guirlande een lage ton met cement en daarnaast een schietlood en een troffel.

Merken: gekroonde zespuntige ster en gekroonde initialen A.K. Nota: de familie Sebrechts behoorde in de 15e en 16e eeuw tot de aanzienlijke families in Lage Mierde (Brab. Leeuw, 15, 1966, 30).

1788 „C. Naaykens, Lid van het Gemeente Bestuur en Koning..." Merken: leeuw + 2. Minervakop + K en jaarletter I (= 1818!). Nota: Deze Cornelis Naaykens werd in 1797 tot schepen benoemd (de Brouwer 1947, 102).

Er zijn slechts 4 schilden uit de **19de eeuw**, die niet gemerkt zijn.

1818 „Adriaan Hesselmans Koning..."; afb. boer met ploeg, door twee paarden getrokken.

1840 „Cornelis Andries Prinsen Koning..."; afb. boog en pijl.

Nota: Een Cornelis Prinsen werd in 1797 benoemd tot „heemraad" (de Brouwer 1947, 102).

1840 (tot) 1877 „Cornelis Andries Prinsen", dubbel-koning.

1877 „Willebrordus van Gestel Koning 17 September 1877"; afb. enige ranken aan de bovenrand van dit hartvormig schild.

Ten slotte zijn er vier schilden uit de **20ste eeuw**.

1900 „Johannes van Eindhoven Koning 23 September 1900"; afb. herberg met schutsboom en vogel.

1926 „Johannes van Corven"; afb. anker, kruis en hart (symbolen van hoop, geloof en liefde). Merken: zwaardje en JH + ster (J. Hamers Tilburg 1912—1933).

1948 „Petrus Dirks Koning 16 juli 1948"; afb. boog en pijl.

1960.1965 „...L. Tooten-Broeders...", koning 13 Juni 1960 en 14 Juni 1965. Merken: leeuw + 2, Minervakop + K, jaarletter b (1961) en J.H....

Tot het koningszilver behoren ook twee kleine platte **vogels**, die vroeger onder aan de twee reeksen koningsschilden hingen, en een dubbele **keten**.

Prijsschilden

Naast vijf medailles uit 1920, 1921 en 1928 en twee kruisen uit 1928 en 1959 zijn er niet minder dan 42 prijsschilden uit 1931 (Diessen) en de jaren 1948-1968, o.a. voor de „Grootste verzameling koningsschilden" (1948; 1964) en „Het mooiste gildevaandel ná 1945" (1965). Dit vaandel werd naar een ontwerp van de heer Jan Naaijken door de Eerw. Zusters te Aarle-Rixtel vervaardigd en ingezegend op het „Internationaal Gildefeest ter gelegenheid van het 500-jarig bestaan van het Gilde St. Sebastiaan te Hilvarenbeek 12, 13, 15 Augustus 1950".

(wordt vervolgd)

Alles over het Gilde-leven, vroeger en nu:

„Het Vendel" is er!

Het lang verbeide levenswerk van de topvendelier Jan Toorians is verschenen! „Wie met Jan Toorians spreekt, raakt direct in de ban van het Gildeleven: hij kan immers bijzonder boeiend vertellen, en dat is zeker niet vreemd, want hij is al meer dan dertig jaren bij het Gildeleven betrokken", zo schrijft De Echo van het Zuiden. Toen Toorians nog lezingen hield voor de Gildebroeders, rijpte bij hem het plan een boek over het vendelen te schrijven, daar op dit gebied in ons land nog geen standaardwerk bestond. Om tot dit uitstekende en van grote historische waarde zijnde boek „Het Vendel" te komen, heeft Jan Toorians in uiteindelijk 12 jaren gedaan, waarbij vele lijvige boeken in bibliotheken uit geheel West Europa werden doorgeworsteld! Op 26 april was het dan zover! Ten huize van de schrijver te Loon-op-Zand, kwamen verschillende autoriteiten bijeen, waarbij wij behalve de uitgever, de heer van Gemert opmerkten, de burgemeester, de heer L. M. J. van Erp, pastoor Simons, mevrouw Douarière, Jhr. Mr. R. A. van Rijckevorsel, Jan van de Mortel, H. A. J. van Erve en Alph. Niessen, resp. de voorzitters van de kringen Maasland, Kwartier van Oirschot en Peelland.

Met een gloedvolle speech biedt uitgever het gereedgekomen boek aan de schrijver aan, daarbij memorerend wat er zo al gebeurd is en overwonnen moest worden, alvorens dit werk het licht zag; Jan Toorians antwoordt ontroerd en herdenkt zijn geliefde eerste vrouw, aan wie het boek is opgedragen en die hij moest verliezen bij een verkeersongeval, op weg van een Gildefeest in Drunen naar huis; het vendel dat hij toen zwaaide en het zilveren schild wat hij daarmee verdiende, waren HAAR VENDEL en HAAR SCHILD! Burgemeester van Erp is verheugd, dat een dergelijk boek in zijn gemeente verschijnt en ziet het als een scharnierfunctie van de oude naar de nieuwe tijd; Pastoor Simons constateert, dat in dezelfde week, dat zijn processievanen verdwenen zijn, „Het Vendel" triomfantelijk zijn intrede doet; mevrouw van Rijckevorsel noemt het boek een technisch kunstwerk, een openbaring in

deze tijd, waarin zoveel rommel van de pers komt; de voorzitter Maasland, waaronder Loon-op-Zand valt, noemt het vendel één der belangrijkste bezittingen van de Gilden in Brabant: hij is dankbaar voor schrijvers inspanning, die duidelijk het hart op de juiste plaats draagt! Spr. wijst ook op de steun van het Anjerfonds bij de tot standkoming van dit werk; dan komen bloemen van de

uitgever voor mevr. Toorians en mevrouw van Rijckevorsel, gevolgd door de erewijn, waarmee deze intieme en sfeervolle plechtigheid wrd besloten, nadat alle aanwezigen van de heer van Gemert een present-exemplaar van het boek mochten ontvangen.

Een bespreking van „Het Vendel” vindt u in de volgende aflevering van „De Gildetrom”.
Red.

De voorzitter van Kring Maasland, de Heer Jan van de Mortel wenst de schrijver Jan Toorians (tweede van links) geluk; in het midden mevrouw Toorians en geheel links de uitgever, de heer van Gemert.

BOEKBESPREKING

Archief St. Catharinagilde Eindhoven (deel I en II)

De fraaie uitgave in twee delen over de tijdvakken 1437—1750 en 1750—1860 van de (deels teruggevonden) documenten betreffende het reeds uit de vijftiende eeuw stammende St. Catharinagilde te Eindhoven — „die scut van endhoven” — vormt een waardevolle bronnenpublicatie, waarmee niet alleen het belang der gildebroeders van dit gilde wordt gediend, maar ook van al diegenen die zich nader willen verdiepen in het Brabants gildewezen. Zo kan men in deel I de gildekaart uit 1617 raadplegen, die ondertekend werd door de katholieke prins Philips Willem van Oranje, tevens Heer van Cranendonck. En deel II bevat o.a. het nieuwe reglement van 1799.

Dit moeizame werk kwam tot stand op initiatief van ir. J. de Haan, deken van het St. Catharinagilde, met deskundige hulp van ar-

chivaris mr. A. van Agt. Deze arbeid moge elk gilde aansporen tot het verzamelen van documentatie en historische gegevens, m.a.w. tot het aanleggen en zorgvuldig bewaren van een eigen archief. Want er is ook historisch inzicht nodig om de juiste gilstijl in onze tijd te kunnen betrachten.

Terecht werd de uitgave van dit documentatie-materiaal om verschillende redenen gewaardeerd in een boekbespreking van „Brabants Heem” (jaargang 1966, p. 142) door de redacteur drs. H. Mandos te Waalre, alsmede in een tweetal artikelen van het „Eindhovens Dagblad” (van 25 april 1966 en 17 april 1969) door de oud-hoofdredacteur en gilden-kenner S. Zoetmulder te Waalre. Ook in onze Gildetrom verdient een dusdanig werk uiteraard bijzondere aandacht en 'n warme aanbeveling. Mogen in de toekomst nog meerdere bronnenpublicaties — in welke vorm dan ook — verschijnen over de Noord-Brabantse schuttersgilden, waartoe de be-

kende J. A. Jolles al in de dertiger jaren de grondslag heeft gelegd. Wel had m.i. aan deze bronnen-uitgave van het Eindhovense St. Catharinagilde een historische inleiding vooraf moeten gaan. Niettemin alle lof voor dit

degelijke werk!

Beide delen in linnen band zijn nog verkrijgbaar ad f 22,— per stuk bij ir. J. A. M. de Haan, Kerkstraat 3 te Eindhoven.

J. A. J. Becx

Nieuws uit onze kring

Rond den Orskotse toren

Sancta Barbara

Met Beloken Pasen organiseerde St. Barbara weer een klinkend kinderfeest, zoals men dit al jaren gewoon is. Ditmaal in het knusse café van Mie Vingerhoeds. De kinderen konden rondom het café tot op „d'n dries” van de boerenhofstee naar hartelust eieren rapen. Een feest voor de kinderen! Ook werden er kinderspelen gehouden, zoals hardlopen en zaklopen. Voor de groten was er het „Gulden Schot”. Al met al is het erg plezierig verlopen.

Op 10 juni 1969 vergadering in het Gildehuis „De Beurs”, waar onder andere het nieuwe gildevaan, vervaardigd op het Atelier Pijnappel te 's-Hertogenbosch, getoond werd. Inzegening van dit vaandel zal echter eerst geschieden op Barbaradag, zijnde 4 december a.s. Een fraaie prestatie werd geleverd door het lid Adr. van Leuven die eigenhandig de koperen knop aan de stok van het vaandel vervaardigde. Een mooi staaltje van ambachtelijke kunst.

O.L. Vrouwe Broederschap:

Gilde O. Lieve Vrouwe Broederschap met dansgroep, aangevuld met tamboers en vendeliërs uit het Kwartier van Oirschot, waren te gast op het groot Volksfeest in Drancy nabij Parijs. Ongeveer 40.000 bezoekers waren op dit feest aanwezig. Of het kwam door onbekendheid met het Gildewezen, dan wel door het keurig optreden, is niet bekend, maar de Gildebroeders waren het troetelkind van de bezoekers. De naam van Oirschot en ijn kleurige gilde werd plm. 800 km van huis veel eer aangedaan.

St. Joris

Gilde St. Joris hield haar jaarlijkse teerdag op maandag 2 juni. Tijdens de H. Mis, door 50 leden bijgewoond, is het nieuwe vaandel ingeevend door Pasoor G. Renders. Het oude vaandel dateerde van 1914 en was aan vervanging toe.

Na het uithalen van de Gildeoverheden, waarbij de aloude gildedans uitgevoerd werd, werd geschoten om het V.V.V.-schild. Winnaar werd Adri Smits. De voorzitter van het Kwartier van Oirschot was aanwezig, samen met 52 van de 61 gildebroeders van St. Joris. Het was een geslaagde feestdag.

Op 10 mei en 14 juni werden tussen de Oirschotse gilden het Gemeente- en het Heemkundewisselschild verschoten. Er volgen nog 2 ronden. De stand „half-time” is: St. Joris voor beide schilden aan kop, gevolgd door St. Sebastiaan. Er kunnen echter nog ingrijpende veranderingen optreden alvorens de eindstand bereikt is.

De Verbroederings-verschieting vond plaats op zondag 22 juni 1969 bij St. Sebastiaan te Westelbeers. Winnaar van het Verbroederings-schild werd St. Joris te Oirschot. Het Bert Verspaandonk-schild sleepte St. Barbara, Oirschot in de wacht. Kampioen werd Martien van Loon van St. Joris, Oirschot. Het was bijna allemaal St. Joris wat de klok sloeg. Zij behaalde vele en fraaie prijzen.

St. Sebastiaan

Op donderdag 12 juni vergaderde St. Sebastiaan in de gildezaal van Hotel De Zwaan. Besproken werd o.a. de deelname aan het te houden Kringfeest te Hoge Mierde, alsmede de noodzaak de Gildetuin aan de „Oerschoren” te zuiveren van allerhande „onttigheid”.

Met het schoonmaken van de Gildetuin werd inmiddels een begin gemaakt. Enkele avonden zijn vele gildebroeders in touw geweest de vele stukken steen, glas en andere rommel onder de welig tierende gewassen vandaan te halen. Wat branden kon kwam in het vuur terecht. Het rookte zo erg, dat men bang was dat de brandweer zou uitrukken! Zo'n avonden van gemeenschappelijke arbeid door jong en oud, middels eeltige of zachte handen, versterken de broe-

derlijkheid! De volgende stap zal zijn het restaureren van het houten schuil-paviljoentje. Dan zal de tuin weer een lusttuin zijn!

Op genoemde vergadering werd het onverwacht verscheiden van onze Keizer C. Smits herdacht. Op 6 mei 1969 ging hij van ons heen. Veel heeft hij voor ons Guld, ja voor alle Oirschotse gilden, betekend; zoveel, dat wij hierop een volgende maal uitvoerig terugkomen. Wij zullen hem niet vergeten, kunnen hem niet vergeten. Hij ruste in vrede.

Th. A. van de Loo

GILDE ST. JORIS — GOIRLE

Twee jubilarissen

In verband met hun jubileum als gildebroeders van St. Joris, van welk gilde zij resp. 50 en 60 jaren lid zijn, werden de Gebroeders L. Brock, Hoofdman, en C. Brock, Deken, op 20 juni j.l. gehuldigd.

Hun verdiensten werden gememoreerd door Wethouder van Bortel, die beide jubilarissen kwam verrassen met een Koninklijke onderscheiding n.l. de ere-medaille in brons der Orde van Oranje-Nassau.

De receptie werd door talrijke personen bezocht o.m. door de Voorzitter en Secretaris van Kring „Het Kwartier van Oirschot”, alsook deputaties van de beide Goirlese zuster-gilden St. Sebastiaan en St. Mauritius. De Harmonie „Oefening en Ontspanning” bracht een serenade.

Door de gildebroeders het hun dames werd dit dubbele jubileum met een groot feest in intieme kring gevierd.

Moge het gegeven zijn, dat beide jubilarissen nog vele jaren steunpilaren blijven van St. Joris.

GILDE ST. SEBASTIAAN - WESTELBEERS

De heer Adr. Pasmans, beter bekend als „de schaapsboer van Westelbeers“ vierde zijn gouden jubileum als gildebroeder van St. Sebastiaan. Gildebroeder Pasmans vervulde gedurende 31 jaren de functie van cornet, terwijl hij thans reeds 19 jaren ouderling is.

Aangezien hij een goed en verdienstelijk gildebroeder was werd dit jubileum op feestelijke wijze in intieme kring herdacht. Naast vele felicitaties mocht Gildebroeder Pasmans een fraai uitgevoerd herinneringschild in ontvangst nemen. Bij die felicitaties voegen wij gaarne de onze en wensen de heer Pasmans nog vele genoeglijke jaren in het Gilde St. Sebastiaan.

Gilde St. Odulphus — Best

Op het Gildefeest met Koningschieten van het St. Odulphusgilde in Best werd de heer J. Swinkels van zijn koningstitel onttroond door de heer Arnoud van Rijssel; Keizer C. Scheepens heeft zijn bestuursfunctie beschikbaar gesteld, alsmede de heer W. van de Sande, Hopman van het Gilde. Er werden drie nieuwe bestuursleden gekozen: de heren J. van de Sande, H. van de Meulengraaf en L. Latijnhouwers.

Gilde St. Barbara — Oisterwijk

Als er één echte Gildezuster bij St. Barbara geweest is, dan was dit zeker de betreunde „Gildemoeder“ Johanna Mathijssen, die op 13 mei na een kort en gelukkig zacht ziekbed haar ziel teruggaf aan haar Schepper. Deze vriendelijke en hartelijke vrouw, echtgenote van de vaandrig Adrianus Mathijssen, had voor haar Gilde grote verdiensten, dior haar niet aflatende zorg voor de goede gang van zaken en allee wat daar voor nodig was; en dat is bij een geunifor-meerd Gilde met een patroonheilige en een stoet bruidjes, voorwaar geen kleinigheid! Jaren trok zij met het gilde mee, en de bruidjes konden zich geen zorgzamer begeleidster wensen. Overal dacht zij aan, en nooit was deze blijmoedige vrouw iets te veel, ondanks haar 76 jaren!

Onze gedachten gaan uit naar de vaandrig, die dit jaar zijn 40-jarig Gildebroederschap hoopt te vieren en het nu zonder zijn goede vrouw moet stellen: hem wensen wij sterkte in deze moeilijke dagen, waar God's hand altijd aanwezig is om te helpen; en gij, Gildebroeders, gij, die zulk een warme, echte vriendin hebt verloren, toont uw dankbaarheid, door haar in uw gebed te betrekken. In Paradisum Deducant te Angeli.

Feest bij Gilde St. Willibrordus te Wintelré

Op 27 februari 1969 was het een groot feest voor de Gildebroeders van St. Willibrordus. Op dit dag vierde onze oud-hoofdman, de heer H. Snelders met zijn echtgenote mevr. Snelders-Rooyakkers hun gouden huwelijksfeest.

De gouden bruidegom is reeds 46 jaar lid van onze Gilde, waarvan hij nog steeds een zeer actief lid is. Wij voegen gaarne onze beste wensen bij de vele die zij op hun gouden bruiloftsdag mochten ontvangen.

A. Klessens, Hoofdman

St. Lambertus — Vessem

Op 7 juni overleed te Vessem, Gildebroeder Theodorus Stephanus Veenhuis in de ouderdom van 71 jaren. De ontslapene was een rechtvaardig en opgewekt man, die erin slaagde door zijn blij en zonnig karakter, steeds een sfeer van gezelligheid onder zijn medemensen te brengen. Hij was een echte Gildebroeder met een diep Christelijk geloof: hoe gaarne had hij samen met zijn vrouw nog langer willen leven! Maar het heeft niet zo mogen zijn.

Onder grote belangstelling werd hij op 11 juni door zijn medebroeders naar zijn laatste rustplaats gedragen en met gilde eer begraven.

Moge het een troost zijn voor zijn echtgenote en kinderen, dat zijn nagedachtenis door ons Gilde blijvend zal worden geeerd.

Dat God hem geve de eeuwige rust!

P. Liebrechts, Hoofdman

Gilde St. Joris — Middelbeers

IN MEMORIAM †

Op 18 maart 1969 overleed een der oudste en meest

plichtsgetrouwe gildebroeders van St. Joris te Middelbeers m.n. de heer Piet van Beers. Ondanks zijn hoge leeftijd liet hij nimmer verstek gaan als St. Joris bijeen kwam. Door zijn opgeruimdheid en openlijk karakter was hij een goed vriend voor allen. St. Joris verliest in hem een trouw lid en goed gildebroeder.
Moge hij rusten in vrede.

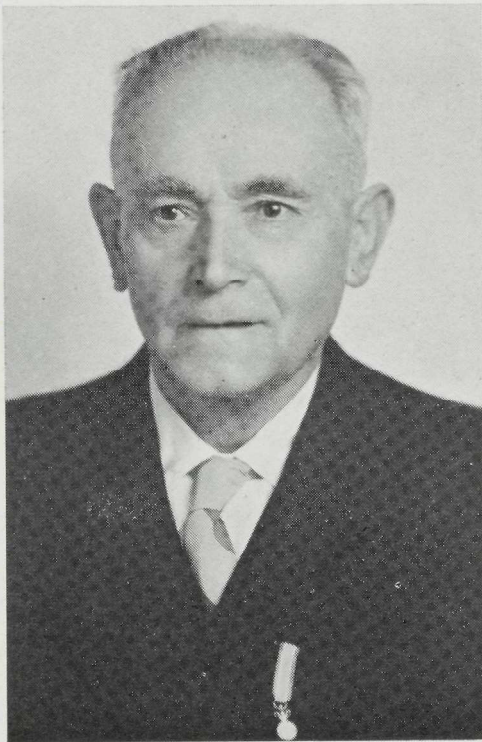
Gilde St. Joris — Goirle

Op 74 jarige leeftijd overleed te Goirle de heer Jacobus Stokkermans.

Gildebroeder Stokkermans, die gouden jubilaris was van zijn gilde, is zijn leven lang een voorbeeldig gildebroeder en zeer ijverig lid geweest. Het was echt geen toeval, dat hij tot Hoofdman werd gekozen. Hij heeft zijn gilde gediend met volledige inzet en grote toewijding totdat een slopende ziekte hem dwong het Hoofdmanschap neer te leggen.

Vanzelfsprekend werd hij met gilde-eer begraven. Bij zijn begrafenis bleek pas goed hoe veel vrienden deze gildebroeder had, waaruit wij de conclusie mogen trekken, dat hij de broederschap op de juiste wijze beoefend had.

Moge hij rusten in vrede.

Gilde St. Sebastiaan en Barbara — Moergestel

Dit gilde leed een gevoelig verlies door het overlijden op 21-jarige leeftijd van zijn tamboer Jan van de Wouw, zoon van de hoofdman, op 29 april i.l.

Op de terugweg van het gildenfeest te Loon op Zand werd hij het slachtoffer van een verkeersongeluk, dat zich aanvankelijk niet zo ernstig liet aanzien. Des te groter was de verslagenheid bij het bekend worden van zijn overlijden een goede dag later.

Tamboer van de Wouw was een keurige jongeman, die niets dan vrienden bezat door zijn immer zonnig humeur en vriendelijk karakter. Hij was een degelijke gildebroeder, die vol overgave reeds 10 jaar de gildetrom roerde en nimmer ontbrak.

Moge hij reeds het loon ontvangen hebben voor zijn goede daden van de Grote Hoofdman, die hem reeds vroegtijdig heeft opgeroepen om aan te zitten aan het

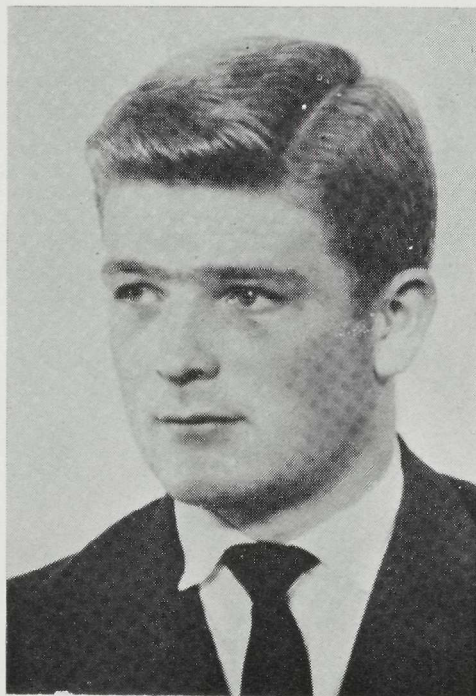

's-Hertogenbosch

GROEIBRILLANTEN

Hemels Gastmaal, door Hem bereid voor zijn getrouwen.

Moge Hij de familie v. d. Wouw troosten en de kracht geven in hun Geloof om dit zwaar verlies te dragen.

Gilde St. Dionysius — Tilburg

Nog amper veertien dagen na de slag die St. Sebastiaan en Barbara te Moergestel trof, had ook St. Dionysius een harde klap te incasseren: de jonge Franz Scheffers, zoon van de bekende vendelier en leider van Gildefeesten, viel ten offer aan een verkeersongeluk op 2 mei i.l. Al op 5-jarige leeftijd ging hij naar zijn eerste Gildefeest in Middelbeers, waar hij van de burgemeester, mevrouw Smulders-Beliën, een extra beloning kreeg. Als pupil (jeugdvendelier) behaalde hij reeds 7 zilveren schilden, voordat hij als vendelier in de C klasse uitkwam, toen hij de leeftijd daar voor kreeg; ook als C-vendelier was hij een geduchte mededinger naar de prijzen, waarvan hij er de nodige in de wacht wist te slepen. Daarnaast was hij de trouwe en handige helper van zijn vader op alle gebied, maar vooral ook bij de instructie. In zijn Belgische tijd (hij was journalist)

bezocht hij zoveel mogelijk Gildenfeesten, waar hij zich in het bijzonder toedeed op het verbeteren van het peil, dat vergeleken bij de Nederlandse Gilden, nogal wat te wensen overliet. Met Franz Scheffers, die de leeftijd van 29 jaren bereikte, is een veel belovend gildebroeder met een ware inslag heen-

gegaan: zijn verlies betekent voor zijn ouders een groot verdriet en voor zijn gildebroeders een ware ramp; moge God hen kracht naar kruis geven. Franz gij zult niet door uw gildebroeders worden vergeten: vendelt thans voor de grote Koning in alle eeuwigheid!

Jeugdfoto van Franz Scheffers met zijn vader.

Berichten uit Peelland

De Gildetrom

In de afgelopen maanden is het aantal abonnees boven de honderdvijfentwintig uitgekomen, praktisch alle gilden uit de kring zijn nu abonnees. Nu doet zich echter de moeilijkheid voor dat de redactie niet altijd weet wat er te doen is, of bij alle festiviteiten aanwezig kan zijn waardoor het gevaar bestaat dat de berichtgeving te eenzijdig dreigt te worden. Een dringend beroep aan alle gildebroeders maar speciaal aan de secretarissen: stuurt copie voor de Gildetrom aan het adres van de redactie kring Peelland, Veestraat 43, Helmond.

Bij het O.L. Vrouwegilde te Lierop heerst hoogspanning, het hele gilde is al weken bezig met de voorbereiding van de kringdag, welke op 28 en 29 juni 1969 in Lierop zal worden gehouden. Wij wensen hen veel succes en goed wecr.

Nieuws uit de Peel

St. Jorisdag was voor vele gilden een aanleiding om hun patroonsdag te vieren, daarom trokken de Gilden in Deurne en Asten eruit. Maar in Gemert heerste wel een zeer grote drukte daar het gilde een zeer uitgebreid programma had. De kranten hadden vermeld, dat zij „Zover dit mogelijk is de folkloristische stijl te handhaven” wilden, ook al worden dan in de kring veel nieuwelingen aangebracht. (welke? redactie).

21, 22, 23 april is het al, de Rooischut wat de klok

slaat. Op maandagmorgen werden de inwoners van Gemert niet gewekt door het gekraai van de hanen, maar door het tromgeroffel van de Gebroeders van van de Eijnde met hun prachtige dieptrommen zetten zij hier de traditie voort van vijf generaties Tamboers in de Rooiput.

Dinsdagmorgen ontving kapitein Wim Vossenbergh de guld ten zijnen huize voor de koffietafel, om dan met het Gilde om negen uur aanwezig te zijn in de padochiekerk om daarna de vendelgroet te brengen aan Deken en Burgemeester. Gedurende de vergadering in het Gildehuis werd op de toog gestemd om d'n nelen deken, de meeste stemmen werden uitgebracht op W. Scheepers in de Mortel.

Na de middag werd hij aan huis afgehaald, waarbij de gehele buurt aan meedeed. Toen terug naar het dorp, veertien maal werd er bij de ouderlingen gevendeld en eens zoveel werd er ergens gestopt om een al of niet versierd Rooi borreltje in ontvangst te nemen.

In het Gildehuis werd na een stevige maaltijd de feestavond gehouden, waarbij J. Slits gehuldigd werd wegens zijn 60-jarig Gildebroederschap. A. Raaijmakers vierde zijn gouden feest en A. Geerts zijn zilveren jubileum. Laat op de avond kwamen de broedres van St. Teunis feliciteren. Inderdaad het was een folkloristische dag geworden.

De woensdag was dan nog speciaal bestemd voor de jeugd die zich dan ook niet onbetuigd liet.

Zilveren bruispaar in de Kring

Zaterdag 7 juni vierden Fons Niessen en Rie Niessen-van Heck temidden van hun kinderen, familie en vrienden, hun zilveren huwelijksfeest. Dat het hun niet aan belangstelling zou ontbreken, lag in de lijn der verwachtingen. In de feestelijk versierde tent achter het woonhuis in de Veestraat was het een urenlang komen en gaan. Als een der eersten kwamen de burgemeester en mevrouw Geukers hun gelukwensen aanbieden; daarna het waarnemend Hoofd der B.B., de heer J. A. C. Schotte en mevrouw, een grote deputatie van het B.B. personeel Eindhoven en de oude Kring Helmond, de dames van het Vrouwen-gilde, het bestuur van Heemkundekring Peelland, de V.V.V., de ARKA en het Collectantencollege, deputaties van bijna alle gilden uit de kring enz. enz. Het gilde St. Catharina kwam in vol ornaat de tent binnengegromd, en na het aanbieden van een prachtige tinnen schoal en kan, werd het zilveren bruispaar en familie uitgenodigd om de vendelgroet in ontvangst te nemen.

Het Kringbestuur dat zojuist, in de persoon van erelid M. Hurkmans, een gegraveerd tinnen bord had aangeboden, sloot zich hierbij aan, evenals mevr. v. Rijkceversel. In het stadspark werd de vendelgroet gebracht door Jan v. d. Biggelaar.

In de feesttent wachtten toen weer talrijke bezoekers. Het Federatiebestuur, dat die middag lang vergaderd had, kwam als laatste hun felicitaties aanbieden.

Het zilveren bruispaar Alphons en Rie Niessen-van Heck thuis bij de Brabantse plattebuis.

Koninginnedag werd overal gevierd waarbij de Gilden niet ontbraken. In Helmond traden voor het eerst de drie Gilden van Groot Helmond gezamenlijk op. Het St. Anthonius Gilde stiphout en Mierlo-Hout trokken met het St. Catharinagilde op naar het Stadhuis, om als eerste aan te treden om aan de Burgemeester de vendelgroet te brengen, terwijl daar de andere verenigingen aantraden, trok het Gilde naar de Kunstmarkt om op de walsklanken van een prachtig mortier orgel een vendel-demonstratie te geven. Het gilde moest weer verder want in het bejaardencentrum Rozenhof wachtte de honderdjarige heer Jonkers, met zijn familie en alle ouden van dagen op de komst van de Gilden.

Een onvergetelijke moment toen daar de krasse grijsaard, die kort geleden het Gouden huwelijksfeest van zijn zoon had mede gevierd, staande de vendelgroet in ontvangst wilde nemen.

De 88-jarige Alphons Konings en de 82-jarige Cees Grootjen waren, vergeleken bij de heer Jonkers nog

maar snotneuzen. Oude Deken Alphons Niessen bood namens de drie gilden een fles naar leeftijd aan. Want wil hij zijn sigaren nog oproken, dan moet hij minstens honderdvijftig jaar worden, zei zijn 70-jarige zoon.

Koningschieten, maar de geweren weigerden

Dat was de ervaring welke het St. Anthoniusgilde uit Beek en Donk overkwam. Na een lange tijd van rustend gilde, kwam er weer activiteiten bij het Gilden van Jan Vereijken. Want deze kort overleden vendelier en kringvoorzitter heeft de naam van zijn Gilde uitgedragen tot ver buiten Beek en Donk. Met nieuwe costuums, maar nog te weinig Gildebreders trok het gilde op naar de schutsboom. Maar de twee goed verzorgde oude geweren vertikten het ten eenenmale af te gaan. Goede raad was duur, totdat de beschermheer, R. van Asten kwam teruggereeden met de geweren van het St. Leonardusgilde uit de Donk, dat spontaan geweren en minutie beschikbaar stelde. Het was toen kort dag voor d'n vogel want na enkele schoten haalde Tonny van Hout de vogel neer en werd hij koning van de guld.

Diamanten bruispaar te Vlierden

Zelden zag Vlierden zoveel volk op de been als op de morgen dat bakker Kuijpers met zijn vrouw in de versierde auto naar de kerk werd gereden. Muziek-korps, jeugdverenigingen en buurt trokken mede naar de kerk en daarbij mocht het Gilde niet ontbreken. Het St. Willibrordusgilde Vlierden, met enkele leden van het St. Jorisgilde Deurne en velen van het St. Hubertusgilde uit Liessel openden de stoet en brachten het bruispaar Kuijpers-Verstappen tot voor het altaar. Drie priesters, broer en neven droegen met de pastoor een plechtige H. Mis op die wel lang duurde maar ook zeer prachtig was. Het is lang geleden dat men nog eens het Te Deum had horen zingen, maar hier was het een prachtig slot aan de plechtige Dienst. In de feestzaal was de kringvoorzitter, A. Niessen de tolk namens de Gilde om het diamanten paar te huldigen, welke huldiging besloten werd met een vendelgroet door Hub van Engelen, die ieders bewondering ontlokte. Een waardig zoon van zijn vader.

Het St. Jorisgilde Someren huldigden zijn jubilarissen

Het St. Jorisgilde had zijn patroondag-viering moeten uitstellen tot 3 mei 1969 en vierden op deze dag tevens het jubileum van vier Gildebreders, Jac. van de Laar was 40 jaar gildebreders, waarvan hij 33 jaar met uiterste zuinigheid de Gildekas had beheerd. Terwijl Gerbrand Nagel; Bart van de Ven en Antoon van Diepen het zilveren feest vierden. Namens het Kringbestuur waren Marinus Hurkmans en Toon Engelen aanwezig op de huldigingavond, terwijl vele gildebreders uit de naaste omgeving hierbij aanwezig waren.

Blauwe hulp bij rode boom

Als men in Aarle maar even zijn oor te luister legt hoort men het gekraak van d'n Blauwe Jan van Dooren tegen d'n Rooie Henk de Jong en denkt iedere buitenstaander dat wordt slaande ruzie. Maar daar weet men beter, want zoals eens de Rixtelse parochie van St. Margaretha en de Aarlese O.L. Vrouwekerk samengroeiden tot een dorp Aarle-Rixtel, zo hebben ook de beide hoofdmannen van de gilden elkaar gevonden en staan beide gilden klaar bij festiviteiten in het dorp, maar ook bij werk op de Kouwberg staat de schutsboom van St. Margaretha Gilde reeds vijftien jaar te staan, een gehaalde echte Noorse Den bij d'n Bezemer in Helmond, die nu hard aan een rood verfje toe was. Met vereende kracht werkte de acht broeders van St. Margretha aan de boom, maar Willem van de Nieuwenhof, bewoner van het plein en eentje van de blauweschut kon het getob niet aanzien en leende spontaan een spekhaak om de rooie verfbus aan de lier op te hangen (boze tongen beweerden dat die haak wel zal zijn doorgezaagd, maar dat was niet waar). Komt men door Aarle, dan kan men genieten van een pracht van een schutsboom met een vergulden haan.

Ere-koning Burgemeester Geukers volgt met belangstelling het ceremonieel van de installatie van de nieuwe koning Max Niessen. De oude Deken Alphons Niessen ontsteekt de zojuist aangeboden pijp. Koningin Gidy v. d. Crommenacker werd de koningsvogel aangeboden.

(Foto Leon van Lierop)

Schietwedstrijden

Bijna elke zondag hoort men hier of daar de korte tik als de wip wordt afgeschoten of wordt opgetrokken en dan zijn de Gildebreders uit Lierop Someren of Gemert aan het schieten voor een of ander doel. Maar op zondag 18 mei waren ondanks de kou vele gildebroeders uit de kring nu samen gekomen op een punt De Koks in Gemert om daar te schieten om de kringkas te spekken. Of ze nu alle spijkers uit de Esdonkse kapel hadden weggehaald of wel dat de vogel zat vast gevoren, hij kwam na 200 keer schieten nog niet omlaag en moest er om de prijs geloot worden.

Ook het afkampen kon vanwege het slechte weer geen

volledig eindresultaat bereiken, maar wel werd bereikt dat onder een gezellig samenzijn prachtige prijzen werden verloot zodat de kringkas er weer even tegen kan.

De redactie meent aan dit verslagje iets te moeten toevoegen **n.m. de geschiedenis van de spijkers uit**

Esdonk.

Niet ver van de schutsboom vandaan staat te midden van een groep boerderijen in het gehucht Esdonk een mooie kapel toegewijd aan de H. Magdalena, de boetvaardige zondares. Jaarlijks komen op St. Hubertusdag hier de jagers tezamen voor een H. Mis, waar zich in een nis in de buitenmuur een wit geschilderd houten Christusfiguur na de graflegging bevindt. In het buitenraam is een rond gat gemaakt waardoor de bezoeker van heinde en ver een roestige spijker op het beeld kan gooien om van zweren af te komen, ook liggen er veelal opgerolde proppen haar want het gebruik wil dat de voorbij trekkende zigeurnvrouwen hier haar uit hun hoofd trekken en dit offeren. Reeds eeuwenlang zou dit gebruik bestaan hebben en op de dag van vandaag wordt dit gebruik nog steeds in ere gehouden.

Kermis in Stiphout

De kermisdagen zijn voor het St. Anthoniusgilde drukke dagen geweest. Zowel maandag als dinsdag trok het gilde uit om hun teerdag te houden. 's Morgens trok men ter kerke om dan na een wel voorziene koffietafel, 's maandags schietwedstrijden te houden en dinsdag een voetbalwedstrijd te spelen tegen de KPJ. Ofschoon de weersomstandigheden niet altijd ideaal waren kon het gilde terug zien op een welgeslaagd kermisfeestje.

BEHEER VAN LANDERIJEN
IN HET BUITENLAND

C. A. B. A. M. SCHADE
Moergestel

Nieuws uit kring Maasland

Overdracht van het zojuist verschenen standaard-

werk „Het Vendel“, door de uitgever Jos van Gemert aan Jan Toorians, de auteur van dit prachtige boek, in aanwezigheid van vele vooraanstaande persoonlijkheden. Rechts mevrouw Toorians.

Herpt. Het St. Catharinagilde van Herpt heeft een luchtbusconcours georganiseerd in café De Ploeg. Op een ander concours hebben zich 70 schutters met het geweer gemeld. Op het laatste werd A. Bombaai uit Tilburg kampioen, reserve kamp. werd E. van Beurden uit Haarsteeg. Vrije hand: 1 A. Weijtmans, 2 B. Vromans, beiden Udenhout. Personeel: 1 Bredecol, Eindhoven; 2 A. de Gouw Jr., Haarsteeg; 3 Verrijken, Eindhoven. Vrije puist: 1 A. Vromans, Udenhout; 2 W. Zeelen, Geldrop; 3 v. d. Lee uit Vlijmen.

Genderen. Op een onderling concours waaraan diverse schutterijen van de gilden uit de omgeving van de maaskant deelnamen op 12 mei, was georganiseerd door de schutterij De Zwaan aldaar. De uitslag was: St. Ambrosius Haarsteeg, eerste zestal 42 pt.; De

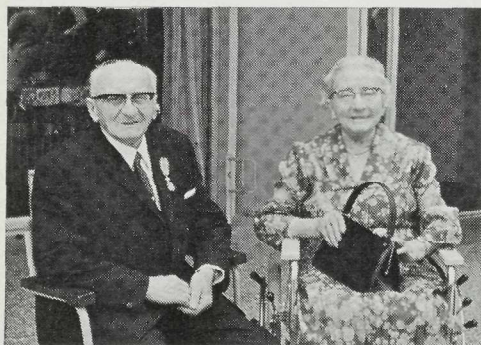
Zwaan, Genderen, tweede zestal ook 42 pt.; Onze Lieve Vrouwe Schuts, Elshout, 40 pt.; Gilde St. Blasius Heusden ook 40 pt.; De Zwaan I met 40 pt.; Juliana Vlijmen 37 pt.; St. Catharina Herpt 36 en St. Ambrosius II Haarsteeg 36 pt.

Nieuwkuik. Het oude St. Jorisgilde van Nieuwkuik heeft op 26 april haar statiedag gehouden. Na de H. Mis werd de vendelgroet gebracht aan de pastoor. Alle gildeleden verzamelden zich in ornaat in zaal De Ster voor de jaarvergadering. Door ballotage met witte en bruine bonen werden drie nieuwe leden aangenomen.

Haaren. Op de vergadering van het gilde St. Antonius en Sebastiaan is de heer H. van der Wiel benoemd tot ere-deken van het St. Antonius- en Sebastiaangilde. Deze drie gilden hebben gezamenlijk geschoten. De uitslag is: St. Joris 1 J. v. d. Wiel; 2 J. v. Hal; 3 Jac. v. d. Pas; St. Ant. en Sebastiaan 1 F. v. d. Wiel; 2 J. Spoormakers; 3 H. Franken. De damesprijs werd gewonnen door mevr. Franken-van Drunen. De heer F. v. d. Wiel won de „van Dinterbeker“.

St. Ambrosius Baardwijk. Op Tweede paasdag werden de bomen geopend met de eerste wedstrijd met de Kruisboog. De koning B. Klijberg opende de boom. Het is het eerste seizoen van dit gilde dat met het nieuwe wapen is oesloten. Doordat de schietboom voor het geweer te dicht in de bewoningskern kwamen te liggen heeft men deze omgebouwd voor de kruisboog, omdat deze een veel kortere rijkwijde heeft. En..... met succes. In de gildezaal werden de prijzen uitgereikt. Het was als volgt: 1 L. van Hulst; 2 J. Spapens; 3 B. van Daelen; 4 J. Jansen; 5 Th. van Daelen; 6 M. van Daelen; 7 J. van Leijden; 8 B. Klijberg; 9 J. van Daelen en 10 H. Pullens. Na afloop werd nog wat nagepraat over het nieuwe wapen dat nu zo goed is ingebruik genomen. Men was het er over eens dat het in de toekomst veel succes voor dit gilde zou brengen.

Udenhout. St. Antonius en Sebastiaan heeft het gouden bruidspaar Korthout-van Loon een grootse hulde bereid op 13 mei. Hoe kan het ook anders. Jan Korthout de grote promotor van St. Hubertus Berkel en later van het gilde St. Ant. en Sebastiaan heeft ontzettend veel en goed werken verricht in het belang van het gildewezen. Met trots denken we terug aan de beide kringfeesten van Maasland n.l. Berkel en Udenhout die voor het grootste deel van zijn hand zijn.

Het gouden bruidspaar, Gildebroeder en mevrouw Korthout-van Loon. Gilde St. Antonius en St. Sebastiaan Udenhout.

Met 6 kinderen en 12 kleinkinderen was het gouden bruidspaar om 3 uur in de kapel van het bejaardenhuis Eijkelaar te Udenhout aanwezig om de H. Mis bij te wonen, welke werd opgedragen door de gildeheer Past. Prinsen. Het gehele gilde was hierbij in vol ornaat aanwezig. Het vaandel van St. Hubertus stond eveneens in het priesterkoor. Onder de H. Mis werd de trom geroerd bij de Consecratie en het vendel gewaaid. Op de avond had de receptie plaats waarbij

Udenhout en St. Ant. en Sebastiaan met St. Hubertus Berkel gezamenlijk optrok naar Eijkelaar om aldaar tegelijk de vendelgroet aan Jan en zijn echtgenote te brengen. De secr. Chris. Hoogedoorn mocht namens het gilde het boek „Het Vendel“ overhandigen. Deze geste deed de heer Korthout goed want hij heeft het zien groeien. In een kernachtige speech bleek de verbondenheid van Korthout en zijn echtgenote met het gilde. Ook van ons de hartelijkste gelukwensen! (Red. Maasland).

In Udenhout gaat het goed, ook met de jubilea, want op de eerste pinksterdag heeft Pastoor-Gildeheer van St. Ant. en Seb. Prinsen zijn 40-jarig priesterfeest gevierd. De gilden St. Joris en St. Antonius hebben hier ook kleur en fleur gegeven. Zij begeleidden hun pastoor naar de kerk. In het priesterkoor vormden zij een erewacht.

Op het kerkplein werd de jubilerende pastoor de vendelgroet gebracht, waarbij aan de gildebroeders de traditionele „brandewijn met suiker“ werd aangeboden. Ook Pastoor Prinsen mocht het gildboek ontvangen.

Berkel. Het gilde St. Hubertus van Berkel heeft op 24 maart haar schietseizoen geopend. De uitslag: Korps: 1 R. Vromans; 2 B. v. d. Hout. Vrije hand: 1 R. Vromans; 2 C. Vromans.

Op 20 april werd daar een wedstrijd gehouden tussen de leden van de gilden Berkel, Enschoot, Haaren en Esch. Bij de viertallen werd 1 St. Hubertus Berkel; 2 St. Lambertus Haaren. Bij Korps persoonlijk werd 1 C. v. d. Wiel Haaren; 2 A. Wijtmans Berkel en 3 P. Leermakers, Berkel. Bij personeel werd 1 J. Schoenmakers Berkel en 2 A. Wijtmans Berkel.

Op 18 mei werd in Berkel-Enschoot de gehele gemeenschap aan de abdij gepresenteerd door een deputatie uit de hele bevolking. Dit geschiedde bij gelegenheid van de ambtswijding van Dom Cyprianus van de Bogaard en het toekennen van het ere-burgerschap van Dom Willibrord van Dijk, de vorige abt. Het gilde St. Hubertus bracht in de prachtige kloostertuin een vendelgroet aan de kerkelijke overheid. Diverse plaatselijke verenigingen volgden.

St. Joris van Enschoot. De schutters van het gilde schoten op 14 april om het koningschap. De uitslag was: 1 M. Bombaaij; 2 P. v. d. Ven; 3 J. van Spaandonk; 4 F. Smits; 5 A. Bombaaij. Bij het personeelschieten werd J. van Spaandonk de eerste, 2 M. Bombaaij; 3 P. v. d. Ven.

DEN DUNGEN

Kringdag van Maasland: 15 mei

Op de kringdag van Maasland te Den Dungen hebben 25 gilden gestreden naar de mooie zilveren schilden. Hier stond de gildedag in het teken van een groots opgezet dorpsfeest n.l. „Feestweek D.D. 69.“ waarin de gilden, de harmonie en de kerk, als parochie, hun aandeel hadden. Alle evenementen zijn door duizenden belangstellenden gadeslagen.

Voor de tweede maal — heteerste gildefeest 1959 — was de kringdag in Den Dungen. Nu vierde St. Catharina haar 360ste verjaardag met een kleurrijk schouwspel. De begroeting van koningen en hoofden was bij „Boerke Goossens“ en op het feestterrein werden veel toespraken gehouden o.a. door de burgemeester en Jan van de Mortel als kringvoorzitter. De uitslagen waren: Het mooiste gekostumeerde gilde was Onze Lieve Vrouwe Schuts uit Elshout, het mooiste gedeeltelijk gekostumeerde St. Ambrosius uit Baardwijk en het mooiste ongekostumeerde St. Joris uit Udenhout.

Het ordelijkst geheel in de optocht werd gevormd door St. Willibrordus uit Heeswijk. De mooiste standaard behoorde toe aan St. Antonius en St. Sebastiaan uit Haaren, de mooiste gildevaan aan St. Hubertus te Berkel-Enschoot, de mooiste en origineelste gildetrom aan St. Joris uit Berlicum, de mooiste verzameling koningszilver aan St. Joris en St. Catharina uit Gemonde. Het mooiste koningsschild van na 1955 is eigendom van St. Catharina in Vught en de mooiste papegaai is van St. Barbara en St. Sebastiaan, eveneens uit Vught.

De beste standaardruiter in de optocht was C. v. d. Pas van het St. Jorisgilde uit Haaren. De mooiste combinatie van ruiter en paard was voor het gilde O.L. Vrouwe Schuts uit Elshout. De eerste prijs bij het standaardrijden ging naar A. Smits van St. Hubertus te Drunen.

Koning der koningen geweeschieten werd F. A. M. van Iersel van het gilde Onze Lieve Vrouwe Schuts uit Elshout. Keizer werd A. van Lith van St. Joris te Berlicum.

Bij de wedstrijden tussen de korpsen (geweer opgelegd) ging de zege naar St. Hubertus uit Berkel.

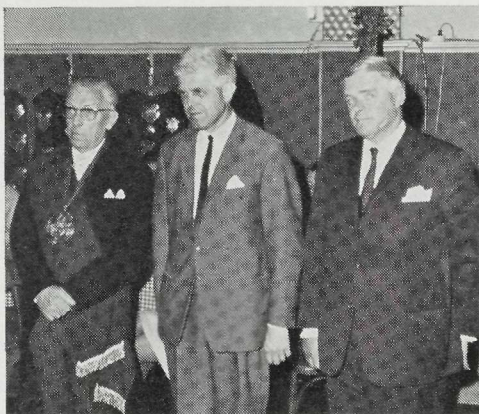
Enschot. Ook de tweede plaats was voor dit gilde. 3 St. Antonius en St. Sebastiaan uit Udenhout, 4 St. Barbara uit Dinther en 5 St. Joris uit Berlicum. De trombegeleiding bij het vendelen werd een overwinning voor St. Catharina Vught. Het groepsvendelen werd gewonnen door St. Joris uit Berlicum, 2 St. Ambrosius uit Baardwijk en 3 St. Joris en Catharina uit Gemonde.

In de vaandelklasse won de heer Konings van St. Willibrordus uit Esch het vendelen. In klasse A ging de zege naar de heer Sanders van St. Antonius en St. Barbara uit St. Michielsgestel, 2 L. van Berkel van St. Barbara en St. Sebastiaan uit Vught.

In klasse B gingen de prijzen achtereenvolgens naar 1 Wassenberg van St. Catharina te Rosmalen; 2 R. Verhoeven van St. Joris uit Udenhout; en 3 A. Adriaanse van St. Catharina te Vught. In klasse C won A. van Oirschot van St. oris en St. Catharina uit Gemonde, 2 W. v. d. Bragt van St. Willibrordus uit Esch en 3 D. van Hal van St. Joris uit Haaren.

De wedstrijden in klas A gildetrommen werden gewonnen door H. van Ras van St. Antonius en St. Sebastiaan uit Udenhout, 2 J. v. d. Mortel van St. Catharina uit Vught. Klas B leverde 1 J. van Hirtum van St. Catharina uit Rosmalen, 2 R. de Jong van St. oris uit Berlicum.

Het beste korps bij het handboogschieten was St. Sebastiaan uit Oisterwijk, gevolgd door St. Antonius en St. Sebastiaan uit Haaren. Het handboogkoningskruis was voor St. Antonius en St. Sebastiaan uit Haaren. Kampioen handboog werd Jo Scholtze uit Oisterwijk.

GILDE ST. BARBARA — VUGHT

Installatie van twee nieuwe Gildebreders: Dr. B. E. A. M. Janssens en Dhr. J. B. L. van den Udenhout. Links de thans oud-hopman A. van der Staak.

SUCCES VOOR DE HANDBOOG OP DE KLEINE KRINGDAG ZANDLEIJ 1969

Loon op Zand

In het kader van de opening van het nieuwe gemeentehuis te Kaatsheuvel, heeft het gilde St. Ambrosius van Loon op Zand de kleine kringdag van de groep Zandleij gehouden. De bedoeling was, dat zoveel mogelijk de gilden van deze kring deelnamen en dat dit feest met de Handboogschietende gilden van de Federatie zou worden aangevuld. De eersten hebben echter niet allen deelgenomen; zij hebben het organiserende gilde wat in de steek gelaten, zodat de Handboog op 27 april hoogtij heeft gevierd. De laatsten zijn bijzonder goed opgekomen en zij hebben dan ook heel veel tot het welslagen van het feest bijgedragen. Het feest werd opgezet in verband met het 185 jaar bestaan van St. Ambrosius en heeft een pracht omlijsting gevormd van het raadhuisfeest.

Zondag 27 april werd de gildemis opgedragen in de kleine zaal van het Cultureel Centrum die berstensvol was. Het was geweldig! Pastoor Simons droeg de H. Mis op en had een bijzonder woord voor de gilden. Vandaar vertrok men met koningen en hoofdlieden tamboers en vendeliers naar Kaatsheuvel voor de ontvangst op het nieuwe raadhuis, waar burgemeester van Erp zijn opwachting maakte en de gildebroeders de „Brandewijn met suiker” aanbod. Hier werd het

woord gevoerd door burgemeester van Erp, die de gilden hartelijk welkom heette. Het was de mooiste dag van de raadhuisfeesten, zo'n gezelschap van gilden en gildebroeders daar te kunnen verwelkomen. Het deed de burgemeester dan ook goed. De Hoofdman van St. Ambrosius sprak dan ook nog namens het gilde en Jan van de Mortel als voorzitter van kring Maasland.

Gildenfeest bij St. Ambrosius Loon op Zand.

De Nar van St. Antonius en St. Sebastiaan, Udenhout, poetst de schoenen van Burgemeester van Erp onder het wakend oog van Jan van de Mortel.

's Middags werd de gildeoptocht gehouden, waarachter nog diverse historische optochtewagens van de raadhuisfeesten van Kaatsheuvel trokken. Op het feestterrein werd geopend door de Hoofdman de heer Verhulst en de Beschermheer Jhr. Charles Verheijen. De laatste bood het gilde een prachtig herdenkingschild aan. De massale vendelgroet werd gebracht na het Wilhelmus door harmonie Concordia.

De Tamboergroep van St. Willibrordus uit Alphen gaf een tromdemonstratie, om te laten zien, dat er nog veel meer op de gildetrom gepresteerd kan worden dan hetgeen tot nu toe is gedaan. De wedstrijden in schieten werden gedaan op 8 bomen en zes handboogbanen (25 mtr.)

Op de avond kon burgemeester van Erp de prijzen uitreiken aan de winnaars. Tevens kreeg elk deelnemend gilde een mooi herinneringsschild van het gilde als aandenken en vriendschap mee naar huis.

Het doel van deze kleine gildedag — het handboogschieten op blazen, 25 meter — is bereikt! Het gilde St. Ambrosius dat onlangs op de handboog overstapte heeft door dit feest veel goodwill weten te behalen, waardoor een band tussen de handboogschietende gilden in de Federatie is gelegd. Dit onderwerp op te voeren was de wens van de organisatoren en niet minder van de secretaris van de St. Ambrosiusgilde.

Loon op Zand, juni 1969

Jan Th. M. Toorians, secr.-Deken

P.S. Gildebreders en bestuursleden van de gilden in Kring Maasland hebt u gilde-nieuws van uw gilde, laat het ons weten, dan kunnen wij het verwerken in deze uitgave, want het kan ook voor andere gilden of geïnteresseerden van belang zijn. We spreken af: laat het ons weten; zend het door. Dank u.

Namens kring Maasland, „De Gildetrom”

J. Toorians, Willibrordustr. 4

Loon op Zand.

NIEUWS KEMPENLAND

Kringdag te Soerendonk

De 27ste Kringdag van de Bond van Schuttersgilden Kring Kempenland werd gevierd bij het Gilde St. Jan te Soerendonk, dat op grootse wijze zijn 325-jarig bestaan herdacht. Het verslag van dit zeer geslaagde schuttersfeest, alsmede de resultaten van de wedstrijden vindt u in de volgende aflevering.

de Gilde viert!

De Gilde viert..... zo luidt de aanhef van een heel oud vaderlands lied. Ja, de Gilde viert, al naar dat te pas komt, maar als de feestklanken zijn verstorven en de vendels opgeborgen, herneemt het leven van alledag zijn rechten, het leven met zijn risico's op velerlei gebied.

Zorg er voor, dat u daartegen
zo veel mogelijk gedekt bent

en zoek deze dekking bij een instelling, die reeds een mensenleeftijd lang heeft bewezen, dat zij ieders vertrouwen verdient.

Déze instelling:

VERZEKERINGEN NCB

TILBURG, PROF. VERBERNELAAN 200
TELEFOON 78133 (04250)